

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2016/2001,**annettu 15 päivänä marraskuuta 2016,****unionin osallistumisesta Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) valvonnan alaisen matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseen ja turvalliseen hallintaan joukkotuhoojaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2003 joukkotuhoojaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian, jäljempänä 'strategia', jonka III luvussa luetellaan toimenpiteitä, jotka on toteutettava sekä unionissa että kolmansissa maissa joukkotuhoojaseiden leviämisen torjumiseksi.
- (2) Unioni panee strategiaa aktiivisesti täytäntöön ja toteuttaa sen III luvussa lueteltuja toimenpiteitä erityisesti antamalla varoja monenvälisten järjestöjen, kuten Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA), toteuttamien erityishankkeiden tukemiseen.
- (3) Ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyn sopimuksen 4 artiklassa määrätään kaikkien sopimuksen osapuolten luovuttamattomasta oikeudesta kehittää ydinennergian tutkimusta, tuotantoa tai käyttöä rauhanomaisiin tarkoituksiin ilman syrjintää ja sopusoinnussa sopimuksen 1 ja 2 artiklan kanssa. Siinä määrätään myös, että sopimuksen osapuolten tulee "harjoittaa yhteistyötä edistääkseen yksin tai yhdessä muiden valtioiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa ydinvoiman rauhanomaisiin tarkoituksiin käyttämisen jatkuvaa kehittämistä, erityisesti sopimuksen osapuolena olevien ydinaseettomien maiden alueilla ja ottaen asianmukaisesti huomioon maailman kehitysalueiden tarpeet".
- (4) Ydinpolttoainekierto on sovellettavat monenväliset toimintamallit voivat tarjota maille, jotka ovat päättäneet siirtyä ydinennergian rauhanomaiseen käyttöön, vaihtoehtojen kansallisten ydinpolttoainekiertojen kehittämiseksi, samalla kun vältetään ydinaseiden leviämisen riskit.
- (5) IAEA:lla on perussääntönsä 3 artiklan mukaisesti valtuudet ryhtyä toimenpiteisiin, mukaan lukien ydinpolttoaineen, palvelujen, varusteiden ja laitteiden hankinta sekä omien laitosten ja voimaloiden perustaminen, jotka ovat omiaan edistämään ydinvoiman käytännön soveltamista rauhanomaisiin tarkoituksiin.
- (6) Nuclear Threat Initiative (NTI), joka on Yhdysvalloissa sijaitseva itsenäinen valtiosta riippumaton järjestö, tarjosi syyskuussa 2006 IAEA:lle 50 000 000 Yhdysvaltain dollarin suuruisen avustuksen, jonka tarkoituksena oli auttaa luomaan IAEA:n omistama ja hallinnoima matalarikasteisen uraanin varasto, edellyttäen, että IAEA pystyy keräämään 100 000 000 Yhdysvaltain dollarin suuruisen määrän, joka sisältää avustuksia muilta IAEA:n jäsenvaltioilta ja lahjoittajilta, ja perustamaan ydinpolttoainetarannon.
- (7) Neuvosto hyväksyi 8 päivänä joulukuuta 2008 päätelmät, joissa se antoi tukensa IAEA:n valvonnan alaisen ydinpolttoainepankin perustamiselle ja turvalliselle hallinnoinnille. Se ilmoitti myös, että unioni aikoo osallistua enintään 25 000 000 eurolla kyseiseen hankkeeseen sen jälkeen, kun IAEA:n hallintoneuvosto on määritellyt ja hyväksynyt pankkia koskevat edellytykset ja yksityiskohtaiset säännöt. Euroopan komissio on jo myöntänyt 20 000 000 euroa matalarikasteisen uraanin hankintaan.
- (8) IAEA:n hallintoneuvosto antoi 3 päivänä joulukuuta 2010 päätöslauselman GOV/2010/70, jolla hyväksyttiin IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustaminen ja vahvistettiin, että IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin toiminta tullaan rahoittamaan yksinomaan talousarvion ulkopuolisin maksuosuuksin.
- (9) Päätöslauselman GOV/2010/67, jonka otsikkona on "Assurance of Supply: Establishment of an IAEA Low Enriched Uranium (LEU) Bank for the Supply of LEU to Member States" (Toimitusvarmuus: IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustaminen matalarikasteisen uraanin toimittamiseksi jäsenvaltioille), 15 kohdassa todetaan, että "IAEA omistaa IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankissa olevan matalarikasteisen uraanin ja matalarikasteisen uraani on sen valvonnassa ja virallisessa laillisessa omistuksessa. IAEA vastaa omistamiensa

materiaalien varastoinnista ja suojelusta varmistamalla isäntävaltiosopimuksen avulla, että matalarikasteista uraania suojataan luonnononnettomuuksilta tai muilta vaaratekijöiltä, luvattomalta siirtämiseltä, vahingoittumiselta tai tuhoutumiselta, mukaan lukien sabotaasi, ja takavarikoinnilta. Lisäksi IAEA:n on isäntävaltiosopimuksen avulla varmistettava, että isäntävaltio soveltaa tai isäntävaltiot soveltavat IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankissa olevaan matalarikasteiseen uraaniin ja että ne soveltavat turvallisuusnormeja ja -toimenpiteitä sekä turvajärjestelyjä”. Päätöslauselman GOV/2010/67 16 kohdassa todetaan lisäksi, että ”IAEA tekee isäntävaltion kanssa hallintoneuvoston suostumuksella nykyistä IAEA:n päämajasopimusta vastaavan isäntävaltiosopimuksen, jossa määrätään varastointilaitoksen turvallisuudesta ja turvajärjestelyistä sekä asianmukaisesta vahingonkorvausvastuusta ja jolla IAEA:lle myönnetään IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin riippumattomalle toiminnalle tarpeelliset erioikeudet ja vapaudet, mukaan lukien oikeus kuljettaa matalarikasteista uraania IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkiin ja pankista, siten kuin IAEA on määrittänyt perussäännön ja isäntävaltiosopimuksen mukaisesti. Lisäksi isäntävaltion naapurivaltioiden kanssa sovitaan tarvittaessa taatuista kauttakuljetusjärjestelyistä”.

- (10) IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankissa voidaan varastoida enintään 60 tyyppin 30B sylinteriä, jotka sisältävät standardin mukaista kaupallista matalarikasteista uraaniheksafluoridia. IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki sijaitsee IAEA:n matalarikasteisen uraanin varastointilaitoksessa, sen toiminnasta vastaa Ulba Metallurgical Plant, ja sen sääntelystä vastaa Kazakstanin tasavallan atomi- ja energia-alan valvonta- ja tarkkailukomitea.
- (11) IAEA:n ja isäntävaltiona toimivan Kazakstanin välille on laadittu oikeudellinen peruskehys. Venäjän federaation kanssa on allekirjoitettu kauttakulkusopimus, jonka IAEA:n hallintoneuvosto on hyväksynyt (GOV/2015/36). IAEA:n uuden matalarikasteisen uraanin varastointilaitoksen suunnittelu on saatu päätökseen, ja IAEA on todennut, että suunnitelma vastaa sovellettavia IAEA:n turvallisuusnormeja ja turvaohjeita. IAEA:n uudesta matalarikasteisen uraanin varastointilaitoksesta on laadittu yksityiskohtainen kustannusarvio, joka on riippumattoman tahon validoima. IAEA:n ja laitoksen käyttäjän välinen kumppanuussopimus, jossa vahvistetaan IAEA:n matalarikasteisen uraanin varastointilaitoksen rakentamisessa tehtävän yhteistyön ehdot, on viimeistelty. IAEA suunnittelee nyt matalarikasteisen uraanin hankintaa valmistelevia toimia.
- (12) IAEA:n pääjohtajan päivitetystä raportista (GOV/INF/2016/8) ”Assurance of Supply: Establishment of an IAEA Low Enriched Uranium (LEU) Bank for the Supply of LEU to Member States” (Toimitusvarmuus: IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustaminen matalarikasteisen uraanin toimittamiseksi jäsenvaltioille) kuvatun hankkeen rahoitussuunnitelman mukaan matalarikasteista uraania koskevan hankkeen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 118 863 000 euroa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Jotta joukkotuhouksien leviämisen vastaisen EU:n strategian eräät osat voidaan panna välittömästi täytäntöön käytännössä, unioni osallistuu Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) valvonnassa olevan matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseen ja turvalliseen hallinnointiin ydinaseiden leviämiseen liittyvien kasvavien riskien vähentämiseksi, joita ydinpolttoainekierrossa käytettävän arkaluonteisen teknologian leviäminen aiheuttaa. Unioni toteuttaa toimia tukeakseen IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkia, joka toimii matalarikasteisen uraanin varantona ja jonka tavoitteina on:

- a) antaa maille mahdollisuus käyttää ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyn sopimuksen 4 artiklan mukaisia oikeuksiaan, samalla kun vältetään ydinaseiden leviämisen riskit; ja
- b) toimia viimesijaisena mekanismina, jolla tuetaan kaupallisia markkinoita ilman, että ne vääristyvät, siinä tapauksessa, että IAEA:n jonkin jäsenvaltion matalarikasteisen uraanin toimitukset keskeytyvät eikä niitä voida palauttaa kaupallisin keinoin ja että kyseinen IAEA:n jäsenvaltio täyttää kelpoisuuskriteerit.

2. Unioni osallistuu 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi IAEA:n valvonnassa olevan matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseen ja turvalliseen hallinnointiin rahoittamalla turvallisuuteen liittyviä toimia, mukaan lukien turvajärjestelyt, kuljetus, turvattu vartiointi sekä osallistuminen matalarikasteisen uraanin pankin turvalliseen hallinnointiin. Hankkeen toteuttamisesta hyötyvät kaikki maat, jotka ovat päättäneet käyttää ydinerugia rauhanomaisesti.

Yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta on liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä ’korkea edustaja’, vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen panee teknisesti täytäntöön IAEA. Se suorittaa tämän tehtävän korkean edustajan valvonnassa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä IAEA:n kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimien toteuttamiseksi on 4 362 200 euroa.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla määrällä rahoitettavien menojen hallinnoinnissa noudatetaan unionin talousarvioon sovellettavia menettelyjä ja sääntöjä.
3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee IAEA:n kanssa rahoitussopimuksen. Sopimuksessa määrätään, että IAEA:n on varmistettava unionin rahoitusosuudelle sen määrää vastaava näkyvyys.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja tiedottaa neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta IAEA:n säännöllisesti laatimien raporttien perusteella. Nämä IAEA:n raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.
2. Komissio toimittaa tietoja 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen toteuttamisen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 60 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahoitussopimus tehdään. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos rahoitussopimusta ei ole siihen mennessä tehty.

6 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 15 päivänä marraskuuta 2016.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
I. KORČOK

LIITE

Unionin osallistuminen Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) valvonnassa olevan matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseen ja turvalliseen hallintaan joukkotuhoojaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa

I JOHDANTO

Tausta

IAEA:n pääjohtaja sai joulukuussa 2010 hallintoneuvostolta tehtäväksi käynnistää matalarikasteisen uraanin pankin perustaminen, ja hän on esittänyt yksityiskohtaisen suunnitelman sen perustamista ja turvallista hallinnointia varten.

IAEA vahvisti 20 päivänä joulukuuta 2011 Kazakstanin pysyväle edustustolle IAEA:ssa, että Kazakstanin IAEA:lle toimittamaan kiinnostuksenilmaisun sisältyvien tietojen perusteella ja asiakirjassa GOV/INF/2011/7 esitettyjen vaatimusten mukaisesti Ulba Metallurgical Plant (UMP) soveltuu IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin isäntäpaikaksi.

IAEA teki Kazakstaniin vuosina 2011–2016 useita vierailuja, joiden tavoitteena oli arvioida UMP-laitosta ja kansallista sääntelykehystä sen varmistamiseksi, että matalarikasteisen uraanin pankki voi noudattaa sovellettavia IAEA:n turvallisuusnormeja ja turvaohjeita. Arvioinnin kohteena olivat laitoksen turvallisuus, seisminen turvallisuus, valmiusjärjestelyt ja -toiminta, kuljetusten turvallisuus sekä turvajärjestelyt.

IAEA:n ja Kazakstanin välinen isäntävaltiosopimus allekirjoitettiin 27 päivänä elokuuta 2015. Kyseisessä sopimuksessa vahvistetaan, että Kazakstan on IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin isäntävaltio, ja määrätään oikeudellisesta kehyksestä, jonka mukaan Kazakstanin on varmistettava, että IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkia hallinnoidaan ja säännellään Kazakstanin lakien ja asetusten mukaisesti sekä sovellettavia IAEA:n turvallisuusnormeja ja turvaohjeita noudattaen.

IAEA ja UMP allekirjoittivat sopimuksen laitoksen käyttäjästä 27 päivänä elokuuta 2015. Kyseisessä sopimuksessa UMP vahvistetaan laitokseksi, johon IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki sijoitetaan, ja määrätään oikeudellisesta kehyksestä, jonka mukaan UMP:n on huolehdittava IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin toiminnasta ja hallinnoitava sitä sen toimiluvan, kansallisen sääntelykehyksen sekä sovellettavien IAEA:n turvallisuusnormien ja turvaohjeiden mukaisesti.

IAEA ja Kazakstanin energiaministeriö allekirjoittivat lisäksi teknisen sopimuksen erityisjärjestelyistä, jotka on pantava täytäntöön IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseksi Kazakstaniin, jäljempänä 'tekninen sopimus'. Teknisellä sopimuksella varmistetaan, että kumpikin osapuoli antaa tarvittavat resurssit niiden toimien toteuttamiseen, joita IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin ripeä perustaminen niiltä edellyttää, mukaan lukien toimet sovellettavien IAEA:n turvallisuusnormien ja turvaohjeiden noudattamiseksi. Osapuolet perustivat teknisen sopimuksen nojalla yhteisen koordinoitukomitean helpottamaan teknisen sopimuksen täytäntöönpanoa ja hyväksyivät erityis toimia koskevan suunnitelman varmistaa IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustamisen ja toiminnan sovellettavien IAEA:n turvallisuusnormien ja turvaohjeiden mukaisesti. Teknisessä sopimuksessa määrätään, että toimet on saatava päätökseen kahden vuoden kuluessa oikeudellisten sopimusten allekirjoittamisesta eli syyskuuhun 2017 mennessä.

UMP alkoi marraskuussa 2015 suunnitella uutta IAEA:n matalarikasteisen uraanin varastointilaitosta, johon IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki sijoitetaan. IAEA:n valtuuskunta vieraili UMP:ssä 29 päivän helmikuuta ja 4 päivän maaliskuuta 2016 välisenä aikana arvioimassa suunnittelun edistymistä. IAEA:n valtuuskunta selvitti, oliko sovellettavat IAEA:n turvallisuusnormit ja turvaohjeet otettu asianmukaisesti huomioon suunnitteluprosessissa. IAEA:n valtuuskunnan arvio keskittyi viiteen tekniseen alaan: rakennuksen rakenteet, turvallisuusanalyysi, säteilysuojelu, valmiusjärjestelyt ja -toiminta sekä ydinturva. Ehdotetun suunnitelman ja täydentävien asiakirjojen arvioinnin perusteella todettiin yleisesti, että suunnitelma käsittää asianmukaiset toimenpiteet ydinturvallisuutta ja ydinturvajärjestelyjä koskevan ohjeistuksen varmistamiseksi.

Kun suunnitelma oli valmis ja IAEA oli arvioinut sen, IAEA:n ja UMP:n välinen kumppanuussopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2016. Kyseisessä sopimuksessa määrätään IAEA:n matalarikasteisen uraanin varastointilaitoksen perustamista koskevista teknisistä ehdoista ja rahoitusehdoista. Tämä oli merkittävä virstanpylväs IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustamisessa.

Hallintoneuvoston toukokuussa 2016 esittämässä raportissa GOV/INF/2016/8 korostettiin, että edistyminen on ollut merkittävää. Sinä esitetään myös pohjaksi ensimmäinen kattava hanke- ja rahoitussuunnitelma.

Hallintoneuvoston asiakirjassa GOV/2010/67 valtuutettiin IAEA:n pääjohtaja perustamaan IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki ja edellytettiin, että IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset (mukaan lukien henkilöstökustannukset) on katettava yksinomaan talousarvion ulkopuolisin vapaaehtoisin maksuosuuksin, jotka eivät vaikuta IAEA:n sääntömääräiseen talousarvioon. Tätä varten IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkia koskeva hanke maksaa IAEA:n eri yksiköille korvausta teknisestä panoksesta ja tuesta, jota ne antavat hankkeen asiantuntijoille palvelutasosopimusten mukaisesti. Näissä sopimuksissa määritellään palvelut, joita yksiköt tarjoavat hankkeelle hankesuunnitelman (erityistoimia koskeva suunnitelma mukaan lukien) toteuttamiseksi, sekä kunkin yksikön tarjoaman tuen tasoa vastaavat kustannukset, ja ne viimeisteltiin ja hyväksyttiin maaliskuussa 2016.

Useat jäsenvaltiot, komissio, Nuclear Threat Initiative (NTI) ja World Nuclear Transport Institute (WNTI) ovat sitoutuneet rahoittamaan hanketta 1 päivästä huhtikuuta 2016 alkaen yhteensä noin 124 900 000 Yhdysvaltain dollarilla ja 25 000 000 eurolla, ja IAEA on tähän mennessä saanut rahoitusosuuksina 124 900 000 Yhdysvaltain dollaria ja 20 000 000 euroa. Rahoitusosuuksia ovat antaneet NTI (50 000 000 Yhdysvaltain dollaria), Yhdysvallat (50 000 000 Yhdysvaltain dollaria), Yhdistyneet arabiemiirikunnat (10 000 000 Yhdysvaltain dollaria), Norja (5 000 000 Yhdysvaltain dollaria), Kuwait (10 000 000 Yhdysvaltain dollaria), WNTI (10 000 euroa) ja Kazakstan (400 000 Yhdysvaltain dollaria). Komission lahjoittamalla 20 000 000 eurolla on tarkoitus hankkia matalarikasteista uraania IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkia varten, ja enintään 5 000 000 euroa on varattu turvallisuuteen liittyviin parannustoihin. Turvallisuuteen liittyviin parannustoihin tarkoitettuihin varoihin (enintään 5 000 000 euroa) sovelletaan tätä liitettä.

IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin seuraavat päävaiheet ovat:

- a) IAEA:n matalarikasteisen uraanin varastointilaitoksen perustamisen loppuun saattaminen, mukaan lukien rakennustöiden saattaminen päätökseen; sen varmistaminen, että rakennus ja laitteet ovat suunnitellun mukaisia sekä täyttävät sovellettavat turvallisuus- ja turvamääräykset;
- b) sopimus sylinterinhallintaohjelmasta UMP:n kanssa, jotta varmistetaan sylinterien pitkän aikavälin turvallisuus ja niiden kuljetusvalmius;
- c) laitoksen käyttöönotto;
- d) IAEA:n matalarikasteisen uraanin hankinta ja sen kuljetus varastointilaitokseen;
- e) toiminnan aloittaminen.

Hankkeen tavoitteet

Osallistuminen IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustamiseen ja turvalliseen hallinnointiin erityisesti varmistamalla turvallisuuden korkea taso kuljetuksen ja varastoinnin aikana IAEA:n turvallisuusnormien ja turvaohjeiden mukaisesti.

Hyödyt

Hankkeesta saadaan seuraavat hyödyt:

- a) parannetaan ydinpolttoaineen toimitusvarmuutta turvallisella tavalla;
- b) autetaan IAEA:ta varmistamaan matalarikasteisen uraanin kuljetusten turvallisuus hankinnoista toimituksiin sekä matalarikasteisen uraanin pankin tiloissa tapahtuvan varastoinnin aikana.

II TOIMINNAN KUVAAUS

Matalarikasteisen uraanin pankki

IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki koostuu noin 90 tonnin suuruisesta matalarikasteisen uraanin fyysisestä varastosta – tämä määrä tarvitaan sähköntuotantoon tarkoitettun nykyaikaisen kevytvesireaktorin yhteen alkulataukseen (vastaa noin kolmea ytimen uudelleenlatausta) – sekä asiaankuuluvista laitteista ja palveluista. Varasto on IAEA:n omistuksessa. IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki toimii tiettyjen syrjimättömien perusteiden mukaisesti matalarikasteisen uraanin toimittamiseksi vastaanottajamaahan. Nämä perusteet ovat täysin yhdenmukaisia IAEA:n perussäännön kanssa, ja hallintoneuvosto on hyväksynyt ne. Matalarikasteista uraania käyttävän ydinlaitoksen on kuuluttava IAEA:n kanssa tehdyn valvontasopimuksen piiriin ja noudatettava kyseistä sopimusta kaikilta osin.

Unionin tuki

Unioni tukee IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkia käyttäen eri välineitä toisiaan täydentävästi. Vakautusvälineestä myönnettiin jo vuonna 2011 20 000 000 euron rahoitusosuus matalarikasteisen uraanin hankintaan.

Tällä päätöksellä edistetään IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin turvallista toimintaa ja hallinnointia. IAEA:n tarkoitamiin asiaankuuluviin toimiin, joiden rahoitukseen osallistutaan tällä päätöksellä, voivat kuulua seuraavat:

1. Varastoinnin turvallisen perustamisen tukeminen 90 tonnille matalarikasteista uraania

Tämä kohta kattaa kustannukset, jotka aiheutuvat hankesuunnitelman toimien toteuttamisesta, mukaan lukien vuoden 2017 erityistoimia koskeva suunnitelma ja vuoden 2018 jatkotoimet. IAEA:n, UMP:n ja Kazakstanin atomi- ja energia-alan valvonta- ja tarkkailukomitean välillä sovittu erityistoimia koskeva suunnitelma on luettelo toimista, joiden katsotaan olevan tarpeen tilojen, laitteiden, menettelyjen ja käytäntöjen parantamiseksi, jotta varmistetaan, että IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin perustamisessa, sinne varastoinnissa, toiminnassa ja suojaamisessa noudetaan asiaankuuluvia IAEA:n turvallisuusnormeja ja turvaohjeita. Näitä toimia kehitettiin useiden vuosina 2012–2016 toteutettujen arviointien pohjalta. Etenkin IAEA:n tammikuussa 2016 tekemän vierailun aikana määritettiin lisää ulkoisia laitteita, jotka ovat tarpeen, jotta varastointilaitos voi toimia valmiusjärjestelyjä ja -toimintaa koskevien IAEA:n normien mukaisesti.

Toimiin kuuluvat turvallisten toimintamenettelyjen kehittäminen, valmiusjärjestelyihin ja -toimintaan liittyvien laitteiden sekä säteilysuojalaitteiden hankinta ja asiaankuuluvan koulutuksen tarjoaminen; IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin kannalta merkityksellisiä turvallisuusaiheita käsittelevien seminaarien järjestäminen (esimerkiksi ydinturvallisuus-kulttuuri); vaaratilanteita koskevien valmiusharjoitusten tarkkailu laitoksessa; sekä seurantaan kuuluvat arviointitoimet, joiden tarkoituksena on vahvistaa, että parannukset ovat asiaankuuluvien IAEA:n turvallisuusnormien ja turvaohjeiden mukaisia ennen niiden käyttöönottoa.

Matalarikasteista uraania sijoitetaan IAEA:n matalarikasteisen uraanin varastointilaitokseen vasta sitten, kun IAEA on varmistunut siitä, että IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki on perustettu ja että se noudattaa sovellettavia IAEA:n turvallisuusnormeja ja turvaohjeita. Tästä syystä IAEA toteuttaa kesälle 2017 suunnitellun varmistuskäynnin vahvistaakseen, että valmistunut rakennus ja sen keskeiset laitteet ovat suunnitelman mukaisia ja että sovellettavien turvallisuusmääräysten täyttämiseksi tarvittava infrastruktuuri on kokonaisuudessaan käytettävissä.

Kahdeksi vuodeksi vahvistettu talousarvio pitää sisällään suunnittelu-, toteuttamis- ja tukikustannukset sekä kustannukset, jotka liittyvät raportointiin hankesuunnitelman ja erityistoimia koskevan suunnitelman mukaisista toimista, IAEA:n henkilöstökustannukset mukaan lukien, jotta varmistettaisiin, että hankkeeseen ei IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkia koskevan toimeksiannon mukaisesti käytetä sääntömääräisen talousarvion varoja.

2. Matalarikasteisen uraanin 90 tonnin määrän turvallisen kuljetuksen varmistaminen

Suunnitelman mukaan 90 tonnia matalarikasteista uraania kuljetetaan myyjän tai myyjien laitoksesta Oskemenissa, Kazakstanissa, sijaitsevaan Ulba Metallurgical Plant -laitokseen, johon IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankki sijoitetaan. Eri lainkäyttöalueiden kautta liikkuvien matalarikasteisen uraanin kuljetusten on täytettävä kaikki asiakirja-, vakuutus-, merkintä- ja kauttakulun hyväksyntää koskevat vaatimukset, mukaan lukien turvajärjestelyjä koskevat valtioiden vaatimukset, jotka sisältyvät asiaankuuluviin IAEA:n johdolla laadittuihin yleissopimuksiin ja suosituksiin, sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) turvallisuusvaatimukset. Matalarikasteisen uraanin kuljetuksesta aiheutuvat kustannukset riippuvat matalarikasteisen uraanin myyjän maantieteellisestä sijainnista sekä meri- ja maakuljetusten pituuksista toimittajan ja Kazakstanissa sijaitsevan UMP-laitoksen välillä sekä toimituksen toteuttamiseen vaadittavien käyntisatamien ja rajanylitysten lukumäärästä. Tähän kohtaan kuuluvat teknisten eritelmien kehittäminen IAEA:n virkailijoiden kanssa ja ulkopuolisten asiantuntijoiden panos; kuljetuksen suunnittelu ja valvonta; vakuutukset; meriliikennealuksen vuokraus turvallisuuden parantamiseksi; konsultointi, joka koskee kuljetusreitien turvallisuusriskien arviointia ja suunnittelua; sekä vartiointi merikuljetusten aikana, käyntisatamissa ja kauttakulkupaikoissa.

3. Matalarikasteisen uraanin 90 tonnin määrän pitkäaikaisen varastoinnin varmistaminen

Matalarikasteinen uraani sijoitetaan sille varattuun varastointilaitokseen Oskemenissa, Kazakstanissa, sijaitsevalle UMP:n alueelle. IAEA:n matalarikasteinen uraani varastoidaan 30B-sylintereihin. Laitoksen käyttäjä on IAEA:n puolesta vastuussa matalarikasteisen uraanin varastoinnista ja suojaamisesta IAEA:n turvallisuusnormien ja turvaohjeiden mukaisesti. Tähän sisältyy 30B-sylinterien hankinta; kyseiset sylinterit muodostavat matalarikasteiselle uraanille fyysisesti turvallisen ja varman varaston. Turvallisuustutkimukset osoittavat, että nämä suoja-astiat tarjoavat vahvan ja turvallisen varaston jopa 50 vuodeksi. Turvallisuuden varmistamisen ohella sylinterin seinämien paksuus ja sylinterien kokonaisrakenne parantavat fyysistä suojaa sabotaasilta ja varkauksilta.

Eräs keskeinen toimi matalarikasteisen uraanin pitkäaikaisen varastoinnin varmistamisessa on sylinterinhallinnointiohjelman toteuttaminen, mihin kuuluu varastossa olevien 30B-sylinterien rutiinitarkastus ja uudelleensertifiointi sen varmistamiseksi, että ne ovat ISO 7195 -standardin mukaisia ja valmiita kuljetettaviksi jäsenvaltioihin. Tämä edellyttää palvelujen hankkimista hyväksytyiltä tarkastajilta sylinterien uudelleensertifiointia varten sekä UMP:n henkilöstön palveluja testauksessa avustamiseksi.

Lisäksi IAEA toteuttaa IAEA:n matalarikasteisen uraanin pitkäaikaisen varastoinnin aikana rutiiniluonteisia ja tapauskohtaisia valvontatoimia, mukaan lukien UMP:n vuosikertomusten vastaanotto, tarkastelu ja todentaminen. Tähän kuuluvat UMP:n kanssa järjestettävät vuotuiset kokoukset, joissa tarkastellaan IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkiin liittyviä turvallisuustoimia, sekä muut UMP:hen tehtävät vierailut sen varmistamiseksi, että IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankkiin sovelletaan edelleen asiaankuuluvia IAEA:n turvallisuusnormeja ja turvaohjeita.

Tämä kohta kattaa viiden vuoden pituisen kauden.

III KESTO

Hankkeen toteuttamisen kesto on arviolta 60 kuukautta, ja se alkaa 3 artiklassa tarkoitetun rahoitussopimuksen allekirjoittamisesta.

IV EDUNSAAJAT

Tässä päätöksessä tarkoitetun hankkeen edunsaajia ovat kaikki ne valtiot, jotka voivat käyttää IAEA:n matalarikasteisen uraanin pankin palveluja, koska ne täyttävät IAEA:n hallintoneuvoston vahvistamat ehdot matalarikasteisen uraanin pankin palvelujen käyttämiseksi.

V HANKKEEN TOTEUTTAVA ORGANISAATIO

IAEA:n tehtäväksi annetaan hankkeen tekninen toteuttaminen korkean edustajan valvonnassa edellä esitetyn mukaisesti. IAEA:n henkilöstö, muiden kansallisten ydinturvaviranomaisten asiantuntijat ja toimeksisaajat vastaavat suoraan hankkeen toteuttamisesta. Toimeksisaajien osalta IAEA noudattaa tämän päätöksen mukaisissa tavaroiden, työsuoritusten tai palvelujen hankinnoissa komission ja IAEA:n välillä tehtävää rahoitussopimusta.

VI RAPORTOINTI

Hankkeen toteuttava organisaatio laatii:

- a) säännöllisiä raportteja hankkeen toteuttamisesta;
- b) loppuraportin viimeistään kaksi kuukautta hankkeen toteuttamisen päättymisen jälkeen.

Raportit toimitetaan korkealle edustajalle.
